

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕДІАОСВІТА І МЕДІАЕТИКА»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Професійна освіта. Цифрові технології»
Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Спеціалізація 015.39 Цифрові технології
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика
Протокол № 01 від 28 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Медіаосвіта і медіаетика
Викладач (-і)	Прокопів Любов Миколаївна, канд. пед. наук, доцент Паска Тарас Валерійович, доктор філософії
Контактний телефон викладача	0988386043
E-mail викладача	taras.paska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок 14:00-16:00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс спрямований на засвоєння студентами знань про сучасний медіапростір, основні принципи функціонування різних видів засобів масової інформації, правила культури спілкування в інформаційному суспільстві та методи захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації, методи організації професійної діяльності з використанням технології мультимедіа.</p> <p>Практично-семінарські заняття орієнтовані на самостійну підготовку студентами проєктів, творчих робіт, ситуаційних вправ, їхнього представлення та обговорення у групі, аналіз творчих ситуацій.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: розвивати компетентності в галузі медіаосвіти та медіаетики з метою вирішення сучасних медіапедагогічних проблем, розвиток критичного мислення (критичного бачення), формування правильного сприйняття конкретних явищ, категорій, понять, ідей, дійсності тощо та коригування інформації, отриманої з відкритих джерел та Інтернет-ресурсів задля викриття прихованого змісту окремих фактів та усунення негативного впливу на свідомість громадян.</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – засвоєння ключових положень і проблематики медіаосвіти і медіаетики; – опанування дидактичних, психолого-педагогічних і методичних аспектів застосування медіа в навчанні і вихованні; – з'ясування впливу різних медіазасобів на навчання і виховання молоді, можливих наслідків їх негативного впливу; – спонування студентів до подальшої самоосвіти і самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання обов'язків учителя; формування потреби постійно займатися самонавчанням і самовдосконаленням. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розпізнавати маніпулятивну медіа інформацію; – аналізувати і критично сприймати медіатексти; – розпізнавати можливі наслідків їх негативного впливу; – планувати, організовувати та здійснювати мультимедійний супровід освітньої діяльності педагога; – розкривати дидактичні, психолого-педагогічні і методичні аспекти застосування медіа в навчанні й вихованні; – вивчати вплив різних медіазасобів на навчання й виховання у закладах освіти, можливих наслідків їхнього негативного впливу; – проводити мультимедіа заняття на відповідному рівні; обирати інноваційні медіаресурси та застосовувати медіаосвітні технології в освітньому процесі. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>	

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність проектувати і досліджувати освітні системи.

СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК 5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

Програмні результати навчання (ПР):

ПН 2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

ПН 3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

ПН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПН 7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

ПН 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / вибірковий
7	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	4	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. робота
Тема 1. Медіаосвіта – інноваційний розділ дидактики XXI століття. Історичний дискурс походження та значення терміну «медіаосвіта». Категоріальний апарат медіа та її зв'язки з іншими навчальними дисциплінами.	2		4

Методи, технології форми, принципи, функції медіа у закладах освіти. Основні завдання медіаосвіти.			
Тема 2. Дезінформація та маніпулятивний вплив медіа. Неправдива інформація. Маніпуляції. Стереотипи та «мова ворожнечі». Інформація та пропаганда.	2		4
Тема 3. Медіаосвіта та медіаграмотність – основні складові медіакомпетентності педагога. Основні теорії походження медіадидактики. Сутність поняття «медіаосвіта». Медіаграмотність, медіакультура та медіакомпетентність педагога. Складові медійно-інформаційної грамотності педагога. Критичне мислення як складова медіакомпетентності сучасного фахівця.	2		4
Тема 4. Медіапростір закладів освіти. Розвиток медіадидактики закладів професійної освіти. Організаційно-дидактичні засади формування медіапростору освітнього закладу. Сутність, цілі та завдання медіапростору педагога. Медіаосвітній простір освітнього закладу як чинники формування та розвитку особистості. Провідні форми, методи та технології медіавиховання. Методичні прийоми організації медіапростору.	2		4
Тема 5. Дидактичний потенціал інноваційних медіаосвітніх та мультимедійних технологій. Основи медіакультури майбутніх педагогів.	2		4

<p>Особливості організації мультимедійних занять у закладах професійної освіти. Навчальні цілі та завдання мультимедійного заняття. Алгоритм мультимедійного заняття. Характеристика етапів заняття. Переваги та недоліки мультимедійного заняття. Техніка зворотнього зв'язку. Використання електронних медіа в структурі мультимедійного заняття.</p> <p>Тема 6. Використання форматів медіа в освітньому просторі закладів професійної освіти. Технологія і методологія розробки медіакурсів.</p> <p>Поняття про медіа-текст та його види. Схема дослідження медіатекстів. Використання комп'ютерних технологій на заняттях у закладах професійної освіти (інтерактивні комп'ютерні флеш ігрові вправи, інтелектуально творчі завдання). QR-коди та можливості їх використання в освітньому процесі навчання. Створення ментальних карт як інтерактивна форма роботи на занятті. Креолізовані тексти та їх види. Умови для організації модульного навчання.</p>	2		4
<p>Практичне заняття 1. Тема 1. Освітній інструментарій медійно-інформаційної грамотності педагога.</p> <p>Практичне заняття 2. Тема 2. Організаційно-дидактичні умови формування медіапростору закладу професійної освіти.</p> <p>Практичне заняття 3. Тема 3. Інформаційний</p>		2 2 2	4 4 4

менеджмент у професійній діяльності педагога. Практичне заняття 4. Тема 4. Моделювання структури заняття з елементами медіаосвітніх технологій.		2	4
			4
Практичне заняття 5. Тема 5. Методи і прийоми медіадидактики.		2	4
			4
Практичне заняття 6. Тема 6. Технології аналізу медіатекстів «Досліджуємо медіа».		2	4
			4
Практичне заняття 7. Тема 7. Технології створення та використання презентацій з фаху.		2	4
			4
Практичне заняття 8-9. Тема 8-9. Технологічно-педагогічний інструментарій створення сайту, електронного портфолію, медіа-кейсів педагога та здобувачів освіти.		4	8
			8
ЗАГ:	12	18	60

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Шкали оцінювання		
	університетська	національна	шкала ЄКТС
	90-100	відмінно	A
	80-89	добре	B
	70-79		C
	60-69	задовільно	D
	50-59		E
	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
	1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn, та проєктних робіт. Терміни написання: денна форма – на парі, заочна форма – за 10 днів до сесії.		
Практичні заняття	50 балів		

Умови допуску до підсумкового контролю	Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 25 балів впродовж семінарських занять (письмові роботи, усні відповіді)
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік Форма здачі: тестовий контроль (50 балів)
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до Положення про розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Визнання результатів неформальної освіти відбувається згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf
8. Рекомендована література	
Основна	
<p>1.Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: <i>навч.-метод. посіб.</i> /авторський колектив: Завгородня Т.К., Нагачевська З.І, Савчук Б.П, Стинська В.В., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М.,Прокопів Л.М, Салига Н.М./ за заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів/. Івано–Франківськ, 2021. 400 с.</p> <p>2. Баришполець О. Т., Найдьонова Л. А., Мироненко Г. В. та ін. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навчально-методичний посібник. К. : Міленіум, 2018. 440 с.</p>	

3. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) (2016). URL: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya
4. Драйден Г., Вос Дж. Революція у навчанні / Переклала з англійської - Мирослава Товкало; К. 2011. 542 с.
5. Медіаосвіта // Енциклопедія освіти / головний ред. В. Г. Кремень.К. : Юрінком Інтер, 2008. С. 481-482.
6. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волощенко; за науковою редакцією В. В. Різуна.К. : Центр вільної преси, 2019. 352 с.
7. Практична медіаосвіта: авторські уроки : збірка / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волощенко; за науковою редакцією. Київ, 2019. С.112–125.
8. Шейбе С., Рогоу Ф. Медіаграмотність: підручник / Сінді Шейбе, Фейс Рогоу/ Перекл. з англ. С. Дьома; за загал. ред. В.Ф. Іванова. К.: Центр вільної преси, Академія української преси. 2018. 319 с.
9. Хрестоматія з «Медіаосвіти» / Упорядник Прокопів Л.М. URL:<https://pnu.edu.ua/%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%B1%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0/>

Додаткова

1. 15 кращих проєктів з медіаграмотності URL.: <https://www.ukrinform.ua/rubricsociety/2455061-15-krasih-ukrainskih-proektiv-z-mediagramotnosti.html>
2. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навч.-метод. зб. / О. Т. Баришполець [та ін.]; за ред. Л. А. Найдьонові Київ : Міленіум, 2009. 440 с.
3. Прокопів. Л, Сидорук О. Використання інноваційних технологій навчання як ефективної комунікації в освітньому процесі закладу вищої освіти. Освітні обрії, 2020. №1 С. 75-79
4. Прокопів Л. Особливості викладання курсу «Інформаційна та медіаосвіта» у сучасному освітньому просторі ЗВО». Матеріали міжнародної науково-практичної конференції інноваційний потенціал сучасної освіти та науки.(29.05.2020). С. 200-203
5. Стинська В. В, Прокопів Л.М. Інноваційні методики викладання дисциплін у ЗВО в процесі магістерської підготовки Гірська школа Українських Карпат. 2020. № 22. С. 145 – 150
6. Стинська В., Прокопів Л., Серман Л. «Soft skills» у практиці підготовки майбутніх викладачів закладу вищої освіти. Гірська школа українських Карпат. 2021. №24. С.100-104
7. Чепіль М, Прокопів Л. Формування лідерських якостей майбутнього викладача закладу вищої освіти засобами командної діяльності. Актуальні питання гуманітарних наук. 2121. Вип.35. т.3. С 256- 262
8. Інноваційні методики викладання дисциплін у ЗВО в процесі магістерської підготовки. Гірська школа українських Карпат. 2020. № 22. С. 145–150.
9. Чепіль М. Прокопів Л. Формування лідерських якостей майбутнього викладача закладу вищої освіти засобами командної діяльності. Актуальні питання гуманітарних наук. 2021. Вип 36, том 3, С. 356-361. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/36_2021/part_3/45.pdf
10. Prokopiv, L. etc., Apoio social para a família à criança com deficiência é a ferramenta da política social da Ucrânia. Laplage Em Revista, 7(3), p.473-478. <https://doi.org/10.24115/S2446-62202021731333p.473-478>
11. Thoman E., Jolls T. Literacy for the 21st Century: An Overview & Orientation Guide To Media Literacy Education. Centre for Media Literacy. Tessa Jolls 2008. 87 p.
12. Masterman, L. A rationale for Media Education // Media Literacy in the Information Age: Current perspectives (pp. 15-68). New Brunswick, 1997.

Викладачі:

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика

Любов ПРОКОПВ

доктор філософії,
асистент кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика

Тарас ПАСКА